

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

PETNAESTA I ŠESNAESTA NEDJELJA
KROZ GODINU

TRAŽITE LJEPOTU
OVOG LJETA

20 / 2020.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XV. (2020.), Broj 20(450)
**PETNAESTA I ŠESNAESTA NEDJELJA
KROZ GODINU**
30. kolovoza 2020.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici. M.B.

SRPANJ**PETNAESTA NEDJELJA**

Ned	11.	KROZ GODINUI
		BENEDIKT OPAT, Pio
Pon.	12.	Suzana, Mislav, Proklo, Hilarije
Uto.	12.	Majka Božja Bistrička, Henrik
Sri.	14.	Gašpar, Angelina, Franjo
Čet.	15.	Bonaventura, Bono, Dobroslav
Pet.	16.	Gospa Karmelska, Karmela
Sub.	17.	Nada, Justa, Hijacint

ŠESNAESTA NEDJELJA

Ned	18.	KROZ GODINUI
		Emilije, Marina
Pon.	19.	Aurelija, Makarina, Zora
Uto.	20.	Ilija Prorok
Sri.	21.	Danijel Prorok, Lovro Brindiški
Čet.	22.	MARIJA MAGDALENA, Manda
Pet.	23.	Brigita Švedska, Ezekijel
Sub.	24.	Kristina, Eufrazija, Vatroslav

MEDITACIJA

- Ima li mesta za mene?** 3

**SLUŽBA RIJEČI PETNAESTA
NEDJELJA KROZ GODINU**

UVOD U ČITANJA	
I sandale su dio poslanja	4
ČITANJA	
Poče ih slati	6
HOMILIJA	
Krist životni učitelj i prijatelj	8

**SLUŽBA RIJEČI ŠESNAESTA
NEDJELJA KROZ GODINU**

UVOD U ČITANJA	
Krist je iznad Zakona	10
ČITANJA	
Bijahu kao ovce bez pastira	12
HOMILIJA	
Isus Krist - orientacija za naš život	14

KATEHEZA

Tražite ljepotu ovog ljeta	16
Što je vjera, a što ne	20

UZ SPOMENDAN

Sveti Benedikt iz Nursije	22
Sveti Bonaventura	24

NAŠI POKOJNI

Mali vjeronaučni leksikon	13

Ima li mesta za mene?

Tko bi bio Bog kad bi odabrao samo najdragocjeniji metal, najtrajnije tlo, najplemenitiji dragulj i najtvrdi kamen? Ne bi bio neki uistinu originalan i kreativan majstor. Božjem geniju nije potrebna čvrsta stijena za izgradnju veličanstvenih zgrada, već - poput na stjeni - gradi na najkrhkijem materijalu. Mi, pak, što je najgore, često smo uvjereni upravo u suprotno. Možda je to najpogrešniji stav u našem odnosu prema Bogu, vlastitom životu i kršćanskom pozivu. Odjeveni u kostrijet prividne poniznosti, hranimo se duboko ukorijenjenim lažnim stavovima kao što su: *da bih se molio moram se obratiti; ako želim propovijedati i svjedočiti moram biti besprijeđoran.* Problem je u tome što takvi stavovi nemaju nikakve veze s Božjim načinom djelovanja.

Zašto? Zato što Bog ne čeka da dosegnemo prag duhovnog savršenstva koji smo si sami zacrtali. Tako ključeve kraljevstva i vlast odrješivanja i upravljanja daje onome za kojega zna da će ga doskora zatajiti, ponekad nerazboritom Petru. Na posljednjoj večeri temperamentnom i na trenutke častohlepnom Ivanu iskazuje prijateljsku bliskost. Prijatelja Judu koji ga je upravo izdao naziva lopovom. U najbliži krug učenika poziva poreznog prevaranta i okupatorskog slugu carinika Mateja. Razbojniku na križu obećao je raj. Nije mu bilo važno hoće li večerati u društvu oholih učitelja i umišljenih pismoznanaca ili žena lakog morala. Među prvim sljedbenicima je donedavno opsjednuta bivša prostitutka Marija Magdalena, a apostolom naroda postao je donedavni religiozno fundamentalistički ubojica Pavao.

Ima li mesta za tebe i mene u takvom "odabranom" društvu?

Kad bi Bog svoje djelovanje uvjetovao našim savršenstvom, ne bi bio svemoćan.

Da je najprije očekivao našu bezgrješnost ne bi bio milosrdan.

Kad bi od odbačenih, nepravednih, opterećenih i emocionalno ozlijedjenih zahtijevao trenutnu duhovnu ravnotežu i stabilnost, ne bi bio pošten.

Da je ogorčen na naše neuspjehe i ljutit se na naš duhovni pad, ne bi bio savršeno strpljiv.

Kad bi kažnjavao, iskušavao nesavladivim teškoćama i patnjama kako bi nas uvježbao i učinio dostoјnjima vječnog života, ne bi bio nježan, pouzdan i snažan otac, već grubi, nepredvidljiv i nasilni trener ili dreser.

Naše savršenstvo nikada nije polazište za njega, već naš osobni željeni doseg, plod dozrijevanja do djetinje jednostavnosti i povjerenja u njegovu ljubav.

Kada ćemo to napokon postići? Možda kad otkrijemo da Bog nije zadovoljan našom umišljenom snagom, samopouzdanjem i narcisoidnošću, jer Bog se savršeno se kreće i djeluje u našim sumnjama, neizvjesnostima i uobičajenim ljudskim krhkostima. To je povlašteno mjesto za beskonačni spektar njegove svemoći. Zašto?

Biblijска prispoloba o goruščinu zrnu nije prijekor za sve što nam nedostaje i što nam je vjera tako mala vjera, već poruka da je i tako malena vjera dovoljna da Bog kroz nas čini čuda.

I sandale su dio poslanja

Ne prorokuje se »protiv naroda«, nego u njegovu korist

Prorok Amos predstavlja se kao pastir iz Tekoe. Riječ je zapravo o vlasniku stoke, a ne o običnom pastiru. Tekoa je mjesto koje pripada Judi, pa tako i južnomu kraljevstvu. Amos pak djeluje na sjeveru, u Izraelu. U zadnjem dijelu svoje knjige prorok donosi niz viđenja. Među njima je i viđenje viska. U njemu Amos vidi kako Bog u ruci drži visak kojim se naznačuje da će Bog »izmjeriti svoj narod izraelski«, uzeti mu mjeru kako bi razorio uzvišice, svetišta, ali i izraelsku kraljevsku dinastiju. Zbog takva prorokovanja Amos dolazi u sukob sa svećenikom u betelskom svetištu Amasjom. On poručuje Amosu da ode iz Izraela te se vrati u zemlju Judinu. Svećenik betelskoga svetišta, koje je nakon podjele kraljevstva ustanovljeno u sjevernom dijelu kao suparničko svetište Jeruzalemu, očito cilja na Amosovo podrijetlo s juga. Zabranjuje mu prorokovati u Betelu, jer to je »kraljevsko svetište, kraljevski hram«. Kao što je i Hram u Jeruzalemu bio pod izravnom vlašću kraljeva Davidove dinastije, tako je i ovdje vlast nad svetištem imao kralj Izraela. Stoga je svetište moralo služiti kralju, a svećenik je nad time trebao bdjeti. Takvu ulogu zauzima i svećenik Amasja. On štiti interese kralja, a ne Boga. Zabranom prorokovanja on Amosu želi oduzeti zaradu. Amos stoga odgovara: »Nisam bio prorok ni proročki sin, bio sam stočar i gajio sam divlje smokve.« Želi time

reći da mu nije potrebno prorokovati radi zarade i preživljavanja. On je imao svoje zanimanje i osiguran život. Divlje smokve stabla su sikomore, čiji se plodovi upotrebljavaju za stočnu hranu, no jedu ih i ljudi, a drvo je cijenjen materijal. Bog je pozvao proroka od toga zanimanja i sigurna života kako bi prorokovao njegovu narodu Izraelu. Nije dakle bila Amosova volja da postane prorok niti je govorio svoje riječi, nego ono što mu je Bog zapovjedio da govoriti, kako bi upozorio »njegov narod«. On nije trebao prorokovati »protiv naroda«, nego u njegovu korist. Bogu je stalo do onih koji su njegovi.

U središte pozornosti dolazi poslanje

Evandeoski odlomak donosi poslanje dvanaestorice, koji će u kasnijoj tradiciji biti prozvani apostolima. Može se podijeliti u nekoliko koraka. Prvi je samo izvješće o poslanju; slijedi zapovijed o tome kako dvanaestorica trebaju putovati; potom, u upravnom govoru, evanđelist donosi Isusove riječi o načinu propovijedanja; te na kraju i kratak sažetak o tome kako su dvanaestorica izvršila Isusov nalog. Isus poziva dvanaestoricu sebi, slično kao što to čini i gospodar sa svojim podanicima. U tom je tekstu posebno naglašena Isusova inicijativa i njegova vlast zapovijedanja. Poslanje je dano u paru, što odražava prvu kršćansku misionarsku praksu budući da izgovorena riječ dobiva na težini zahvaljujući dvojici

<https://onelostsheep.net/>

svjedoka. Usto, poslanicima je dana »vlast nad nečistim dusima«, koja mora potvrditi ono što propovijedaju. Upute o tome kako putovati sadrže ponajprije neke zabrane, a i ono što je dopušteno sa sobom ponijeti. Štap je mogao poslužiti kao obrana protiv opasnih životinja, a sandale su omogućavale lakše i brže putovanje. Na taj način u središte pozornosti dolazi poslanje, a učenici mogu sa sobom ponijeti ono što olakšava i promiče to poslanje. Isusove riječi što ih evanđelist navodi zabranjuju mijenjanje boravišta u nekom mjestu. Na taj se način lakše mogla ustanoviti crkvena zajednica, a Isusove riječi zapravo dočaravaju kasnije običaje kršćanskih putujućih propovjednika. Postupak prilikom odbijanja Isusovih poslanika preuzet je, čini se, iz običaja Židova koji su, vraćajući se iz poganskih zemalja, otresali prah ispod svojih nogu. Tako ta gesta označava prekid zajedništva s određenom zajednicom, ali i proglašavanje te zajednice nečistom. Završni sažetak u svemu uspoređuje djelovanje učenika s Isusovim djelovanjem.

Duh Sveti je zalog, jamac ljudske svetosti

Blagoslovni je hvalospjev iz Poslanice Efežanima kontemplacija Boga i njegova nauma ljubavi prema čovjeku. U

tom smislu taj blagoslov izvire iz poznавања »otajstva«, iz objave spasenjske volje Boga, koji otkriva svoj naum milosti po čovjekovu predodređenju, otkupljenju, otpuštenju grijeha, božanskom posinstvu i dioništvu na baštini Kristovoj. Čovjekovo spasenje ima svoj početak u Božjoj »dobrohotnosti« u kojoj su sjedinjene Božja volja i njegova ljubav. Bog zapravo iz ljubavi objavljuje svoju volju o spasenju, a njegova spasenjska volja istodobno otkriva i njegovu ljubav. Spasenje se događa po »milosti« te je riječ o nezasluženom Božjem daru, darovanom opet iz ljubavi koja otkupljuje, uzvisuje, posvećuje i sjedinjuje. Tako se u Kristu ljubavlju postiže jedinstvo. U njemu je sve »uglavljeno« na nebesima i na zemlji. U njega uglavljeni, vjernici postaju izabranici koji imaju dijela i na njegovoj baštini, opet po odluci Otceve volje, kao njegovi sinovi. Svrha je toga izabranja i posinstva da vjernici budu »na hvalu Slave njegove«, što znači – da budu sveti. To postižu tako što slušaju »Riječ istine«, evanđelje, prigrijuju vjeru te primaju pečat obećanoga Duha Svetoga. Upravo je Duh Sveti zalog, jamac ljudske svetosti. Vjernici su Božji »otkuljenici«, njegova svojina, njemu pripadaju te svojom svetošću daju hvalu njegovoj Slavi.

Fra Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr>, 25. lipnja 2017.

Prvo čitanje: Am 7, 12-15

Iди, пророче, к народу мојему!

Čitanje Knjige proroka Amosa

Uone dane:
Amasja, svećenik betelski, reče Amosu: „Odlazi, videoće! Bježi u zemlju Judinu, ondje jedi kruh i ondje prorokuj! Ali u Betelu da više nisi prorokovao, jer ovo je kraljevsko svetište, kraljevski hram.“ Amos odgovori Amasji:

„Nisam ja prorok
ni proročki sin,
nego stočar i gajitelj divljih smokava.
Ali Gospodin me uze od stada
i Gospodin mi reče:
'Iди, пророкуй мојему народу Израел!'“

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 85, 9ab.10-14

Pokaži nam, Господине, milosrđe svoje i daj nam svoje spasenje.

Da poslušam što mi to Gospodin govori:
Gospodin obećava mir narodu svomu,
vjernima svojim.
Zaista, blizu je njegovo spasenje
onima koji ga se boje
i slava će njegova prebivati
u zemlji našoj.

Ljubav će se i vjernost sastati,
pravda i mir zagrliti.
Vjernost će nicat iz zemlje,
pravda će gledati s nebesa .

Gospodin će dati sreću,
i zemlja naša urod svoj.
Pravda će stupati pred njim,
a mir tragom stopa njegovih .

Drugo čitanje: Ef 1, 3-14

Hvalit ću se svojim slabostima da se nastani u meni snaga Kristova.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Efežanima

Blagoslovjen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, on koji nas blagoslovi svakim blagoslovom duhovnim u nebesima, u Kristu. Tako: u njemu nas sebi izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim; u ljubavi nas predodredi za posinstvo, za sebe, po Isusu Kristu, dobrohotnošću svoje volje, na hvalu slave svoje milosti. Njome nas zamilova u Ljubljenome u kome, njegovom krvlju, imamo otkupljenje, otpuštenje prijestupa po bogatstvu njegove milosti. Nju preobilno u nas uli zajedno sa svom mudrošću i razumijevanjem obznanivši nam otajstvo svoje volje po dobrohotnom naumu svojem što ga prije u njemu zasnova da se provede punina vremenâ: uglaviti u Kristu sve – na nebesima i na zemlji.

Riječ Gospodnja

Evangelje: Mk 6, 7-13

Poče ih slati.

Čitanje svetog Evangelija po Marku

Dozva Isus dvanaestoricu te ih poče slati dva po dva dajući im vlast nad nečistim dusima. I zapovjedi im da na put ne nose ništa osim štapa: ni kruha, ni torbe, ni novaca o pojusu, nego da nose samo sandale i da ne oblače dviju haljina.

I govoraše im: „Kad uđete gdje u kuću, u njoj ostanite dok ne odete odande. Ako vas gdje ne prime te vas ne poslušaju, izidite odande i otresite prah ispod svojih nogu njima za svjedočanstvo.“

Otišavši, propovijedali su obraćenje, izgonili mnoge zloduhe i mnoge su nemoćnike mazali uljem i oni su ozdravljali.

Riječ Gospodnja

Krist životni učitelj i prijatelj

Krist Učitelj

Isus je timski igrač, nije megaloman. On delegira svoje ovlasti. On je glava i temelj svog Kraljevstva, ali svojim sljedbenicima daje stvarnu odgovornost u širenju i obrani tog Kraljevstva. Ovo prvo misijsko putovanje dvanaestorice apostola pokazuje da ih Krist već priprema da budu njegovi glasnici, da u njegovo ime podučavaju i upravljaju i daje im svoju iscjeliteljsku snagu. Posljednjih stoljeća mnogi kritičari Katoličke crkve optuživali je da nameće vidljivu, hijerarhijsku strukturu tijelu Kristovih sljedbenika koju sam Krist nikada nije namjeravao. No, daleko je to od istine. To shvaćanja Crkve nemaju osnove u Svetom pismu ili povijesti. Isus Krist je Bog, ali on je također u potpunosti čovjek, a njegovo kraljevstvo, njegova Crkva, svjedoči da je u svojoj ljudskoj strukturi vođena i osnažena Duhom Svetim. Vjernom učeniku Isusa Krista ne preostaje ništa drugo nego biti vjerno dijete Crkve.

Krist pokreće ovu strukturiranu hijerarhiju kako bi proširio vlastitu misiju propovijedanja, poučavanja i ozdravljenja, a ne kako bi dominirao drugima u političkom smislu. Evanđelist Marko naglašava kako apostoli pomazuju bolesnike, a oni ozdravljaju. Tu vidimo podrijetlo sakramenta bolesničkog pomazanja, živopisan i rječit primjer moći koju ima Gospodin - moći građenja, a ne rušenja.

Svaki kršćanin sudjeluje u Kristovoj misiji. Kad smo se krstili, postali smo članovi njegova tijela, onog istog tijela koje dosije svakog muškaraca i ženu u svako doba kako bi ih odvelo do Boga. Svaki kršćanin sudjeluje u ovom apostolatu. Svaki je kršćanin poslan kako bi svjedočio Kristu, kako bi svoju mudrost i svoj iscjeliteljski dodir donio onima koji su u potrebi duhovnoj i tjelesnoj. Pod nadzorom biskupa (nasljednika Dvanaest apostola), svi smo pozvani širiti Kraljevstvo, biti službenici evangelizacije. Stoga se misijske upute koje Krist daje svojim prvim učenicima na analogan način primjenjuju na sve njegove sljedbenike, uključujući i nas.

Te upute mogu se sažeti u dvije riječi: *povjerenje* i *ustrajnost*. Osim odjeće, apostolima je naloženo da nose samo i sandale. Svaka će im potreba na tom putu biti udovoljena, ali Božjom providnošću, a ne njihovom vlastitom samodostatnošću. Trebaju se pouzdati u Boga kako bi podržao njihove napore. Štap i sandale simboliziraju odlučnost ići naprijed, ustrajati u svojim naporima da ispune Božju volju. Ne smiju odustati. Čak i kad se suoče s protivljenjem, progonom i hladnom dobrodošlicom (što hoće - Krist ne ostavlja mjesta sumnji), oni ne smiju odustati; trebaju ustrajati. Povjerenje i ustrajnost - dvije su osobine kršćanskog misionara (a svi smo mi kršćanski misionari, na ovaj ili onaj način), čija važnost nikada neće nestati.

Krist Prijatelj

Ponekad poziv na svjedočenje i obranu vjere smatramo teretom, neugodnom dužnošću koja ometa naše planove i zadire u našu udobnost. Zapravo je upravo suprotno. Budući da je Krist svoje kraljevstvo stavio u naše ruke, naši su životi važni. Niti jedan drugi ljudski pothvat po svojoj prirodi nema vječne posljedice, zato ništa drugo nije tako važno kao izgradnja kraljevstva Božjega. Kad smo angažirani u nečemu tako važnom, naš život poprima značenje - stvarnu, egzistencijalnu težinu. I, u konačnici, svi čeznemo za tim - za smisлом, za životom koji je zaista važan, onim životom koji ima stvarni utjecaj.

Da je Isus sebično pridržavao sve poslove s kraljevstvom Božjim, ne bismo se trebali baviti poslovima, politikom i zabavom. Budući da je kraljevstvo velikodušno dao u naše ruke, to čime se bavimo poprima vječne dimenzije. Naši postupci i odluke odjekuju izvan vremenskih i prostornih granica - bilo za dobro bilo za zlo.

Apostol Ivan: Bio sam tek mladić kad me poslao u prvu misiju. Bio sam ribar iz ribarske obitelji, a on je u moje ruke predao poruku i snagu spasenja i zamolio me da izađem i širim je u njegovo ime. Nitko mi nikada nije toliko vjerovao. Nitko drugi nikad nije toliko mislio na mene. Tko bi mogao pretpostaviti da će Bog biti tako velikodusan prema meni, da me učini svojim veleposlanikom, da stavi svoje spasonosno evanđelje na moju brigu kako

bih ga mogao predati svojoj braći i sestrama. Tog sam dana postao ne samo Gospodinov sljedbenik, već i njegov suradnik. Bilo je svitanje nove ere u mom životu.

Krist u mom životu

Hvala ti na daru tvoje Crkve, Gospodine. Crkvu si odabrao da po njoj budeš prisutan u svijetu i nastaviš svoje poslanje u svim vremenima i krajevima. Vjerujem da djeluješ kroz svoju Crkvu. Vjerujem da je voliš i da si se predao za nju. Nauči me da Crkvu gledam kao i ti, s ljubavlju, s vjerom i povjerenjem. Ne dopusti da se ogorčim zbog grijeha njezine djece ...

Jesi li zadovoljan kako živim misionarski vid svog poziva? Jesam li dovoljno pažljiv prema mogućnostima koje mi pružaš da drugima prenesem tvoju istinu i milost? Znam se opravdavati. Daj mi hrabrosti, Gospodine. Daruj mi svoju ljubav, tako da ću doista voljeti bližnje, tražeći načina da im pružim ono što im je najpotrebnije: Ti

Gospodine Isuse, nikad mi ne dopusti da naše prijateljstvo zatrepam u neki zakutak svoga života. Zanima te sve što se događa u mom životu. Svim mojim aktivnostima, odlukama i vezama možeš dati vječnu vrijednost, samo ako ti vjerujem dovoljno da odbacim ljestvicu lažnih vrijednosti. Neka bude volja tvoja, Gospodine; Dođi kraljevstvo tvoje ...

Krist je iznad Zakona

Čovjek se ne može oduprijeti savjesti

Prorok Jeremija upućuje svoje opomene u kojima upozorava na lošu vladavinu kraljeva. Uzvik s početka odlomka: »Jao pastirima« bez sumnje ima u vidu vladare Judeje. Narod pripada Bogu, a vladari, koji su poput pastira za nj odgovorni, umjesto da ga vode pravim putom, na pravu pašu, taj narod vode u propast. Bog ih kori jer daju loš primjer narodu i pripremaju propast Judeje. Posljednjemu od njih, Jojakinu, Bog je već po Jeremiji progovorio u prethodnom poglavlju: »Bez djece. Život mu se nije posrećio. Nitko od potomstva njegova neće sjesti na prijesto Davidov, ni vladati Judejom.« To je kraj kraljevstva, kraj vladavine Davidova roda nad Božjim narodom, a Bog odlučuje sâm uzeti u ruke sudbinu svoga naroda. Riječ je o navještaju budućega spasenja koje će biti označeno plodnošću i veličinom budućega naroda. U tom novom stanju Bog će svomu narodu podići pastire. Riječ je o mesijanskom proročtvu budući da će pastiri biti suprotnost kraljeva što ih je prorok opominjao i koje je Bog odbacio. Oni će pasti Božji narod te ga ne će voditi u propast. Stoga više ne će biti razloga

strahu, niti će se narod na putu gubiti, ne će više biti raspršen. Prorokova riječ u tom trenutku prelazi u poeziju i zadobiva svečaniji ton: »Evo dolaze dani, podići ću Davidu izdanak pravedni.« Iz toga proizlazi da Davidov kraljevski rod nije do kraja odbačen. Bog je vjeran svojim obećanjima Davidu. Njegov je izdanak označen kao pravedni te je već od početka drugačiji od loših i propalih kraljeva. Namjesto njih on će vladati kao kralj i »činit će pravo i pravicu u zemljik. I stanje Judeje iz doba toga budućega kralja sasvim je drugačije od stanja propasti u kojem se nalazi pod lošim kraljevima. Ona će biti spašena, Izrael će živjeti spokojno te će novoga kralja nazivati imenom »Gospodin, pravda naša«. U tome bi mogla stajati i kritika Bogu neposlušnoga vladara Sidkije pod kojim je i Jeremija živio, čije je ime značilo »Gospodin, pravda moja.«

Isus je i pastir i učitelj

Evanđeoski odlomak govori o apostolima koji se, nakon što ih je Isus bio poslao propovijedati, izgoniti zloduhe i ozdravljati nemoćnike, ponovno okupljaju oko njega te ga izvješćuju »o svemu što su činili i naučavalici. Isus ih tada upućuje da odu na samotno mjesto i

otpočinu od pritiska mnoštva svijeta koji je dolazio k njima. Ta vijest dodaje gotovo biografsku crtlu evanđeoskomu izvještaju te govori o ljudskim potrebama apostola da se odmore, za koje Isus, učitelj, ima puno razumijevanje. Na samotno su mjesto krenuli barkom, no sve je uzaludno jer su ih mnogi pješice slijedili obalom jezera te su ih trčeći i pretekli. Izvire iz toga opisa i dojam o utjecaju što su ga Isusov nauk i djelovanje ostavljali na narod, no to se jednako odnosi i na nauk i djelovanje apostola budući da evanđelist rabi množinu, ne razlikujući Isusa od njegovih poslanika. Isus se ponovno izdvaja od ostalih kad siđe s barke i ugleda silan svijet te mu se sažali »jer bijahu kao ovce bez pastira«. Nije pritom riječ samo o nekom ljudskom razumijevanju i suošćenju. Smilovanje je, prema starozavjetnom nauku, Božje svojstvo, pa se i iz toga Isusova stajališta iščitava Božje suošćenje s ljudima. Slika ovaca bez pastira podsjeća na Mojsijeve riječi u trenutku kad moli Gospodina da mu dade naslijednika kao predvodnika naroda, »tako da Gospodnja zajednica ne bude kao stado što nema pastira«. Isus je eshatološki pastir koji počinje ustanovljavati novi Božji narod. Nije on ovdje predstavljen kao novi Mojsije, nego kao pastir učitelj koji poučava narod. Tako je Isusov nauk izraz Božjega smilovanja i suošćenja s narodom. Taj njegov nauk važniji je i od čudesnoga objedovanja mnoštva koje slijedi. Marko taj čudesni znak jasno stavlja u drugi plan.

Krist je iznad zakona

U Poslanici Efežanima pisac podsjeća efeške kršćane da su bili dio poganskoga svijeta, neznabušči, »neobrezanici«, odvojeni od Židova, od Božjega naroda, a time i odvojeni od nade. No sada je nastalo novo stanje: »Sada, pak, u Kristu Isusu, vi koji nekoć bijaste daleko, dođoste blizu – po Krvi Kristovoj.« Govori se tu o premošćivanju zaprjeka koje su dijelile Židove od pogana. Dok su pogane nekad nazivali neznabuščima, to se sada više ne može primijeniti na one koji su povjerovali Kristu. Oni su došli »blizu«, primljeni su u zajedništvo Božjega naroda. Tako se dogodilo pomirenje Židova i pogana jer Krist je »mir naš« koji »od dvoga učini jedno«, te više nema podjela ni neprijateljstava. On je sâm sredstvo toga pomirenja. Zakon, viđen kao zbirka židovskih propisa koja ih je određivala kao narod, sada je prestao vrijediti. On više ne određuje narod, pa ne može ni dijeliti obrezane od neobrezanih. Ono što sada određuje Božji narod jest Krist koji je sazdao »jednoga novoga čovjeka«. »Novi čovjek« slika je novoga čovječanstva što ga je Bog iznova stvorio. Krist je novi Adam koji je uništil grijeh kao počelo podjele. Tijelo u kojem su svi izmireni ponajprije je Kristovo vlastito tijelo, a onda i ono Tijelo u kojem su okupljeni i pomireni svi udovi, a to je Crkva. Po Kristu koji navješćuje mir, po apostolskom propovijedanju, i onima daleko i onima blizu, i jedni i drugi pomiruju se s Otcem, te imaju pristup njemu. To se događa djelovanjem Duha. On oživljava jedino Tijelo Kristovo.

Prvo čitanje: Jr 23, 1-6

Skupit ću ostatak svojih ovaca i podići im pastire.

Čitanje Knjige proroka Jeremije

Jao pastirima koji upropaćuju i raspršuju ovce paše moje – govori Gospodin.

Stoga ovako govori Gospodin, Bog Izraelov, protiv pastira koji pasu narod moj:

»Vi ste raspršili ovce moje, rastjerali ih, niste se brinuli za njih. Zato ću se ja sada pobrinuti za vas zbog zlodjela vaših – govori Gospodin. I sam ću skupiti ostatak svojih ovaca iz svih zemalja kamo sam ih raspršio i vratiti ih na ispaše njihove: bit će plodne i množit će se. I podići ću im pastire da ih pasu te se ničega više neće bojati ni plašiti, niti će se gubiti« – govori Gospodin. »Evo dolaze dani – govori Gospodin – podići ću Davidu izdanak pravedni. On će vladati kao kralj i biti mudar i činit će pravo i pravicu u zemlji. U njegove će dane Judeja biti spašena i Izrael će živjeti spokojno. I evo imena kojim će ga nazivati: 'Gospodin, Pravda naša.'«

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 23, 1-6

Gospodin je pastir moj: ni u čem ja ne oskudijevam!

Gospodin je pastir moj: ni u čem ja ne oskudijevam; na poljanama zelenim on mi daje odmora. Na vrutke me tihane vodi i krijevi dušu moju.

Stazama pravim on me upravlja radi imena svojega. Pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim jer si ti sa mnom. Tvoj štap i palica tvoja utjeha su meni.

Trpezu pred mnom prostireš na oči dušmanima mojim. Uljem mi glavu mažeš, čaša se moja prelijeva .

Dobrota i milost pratit će mene sve dane života moga. U Gospodnjem ću domu prebivati kroz dane mnoge.

Drugo čitanje: Ef 2, 13-18

On je mir naš, on koji od dvoga čini jedno.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Efežanima

Braćo:
Sada pak, u Kristu Isusu, vi koji nekoć bijaste daleko dođoste blizu – po Krvi Kristovoj. Doista, on je mir naš, on koji od dvoga učini jedno: pregradu razdvojnicu, neprijateljstvo razori u svome tijelu. Zakon zapovijedi s propisima obeskrijepi da u sebi, uspostavljući mir, od dvojice sazda jednoga novog čovjeka te obojicu u jednome Tijelu izmiri s Bogom po križu, ubivši u sebi neprijateljstvo. I dođe te navijesti mir vama daleko i mir onima blizu, jer po njemu jedni i drugi u jednome Duhu imamo pristup Ocu.

Riječ Gospodnja

Evangelje: Mk 6, 30-34

Bijahu kao ovce bez pastira.

Čitanje svetog Evangelija po Marku

Uono vrijeme: Apostoli se skupe oko Isusa i izvijeste ga o svemu što su činili i naučavali. I reče im:

„Hajdete i vi u osamu na samotno mjesto, i otpočinite malo.“

Jer mnogo je svijeta dolazilo i odlazilo pa nisu imali kada ni jesti. Otploviše dakle lađom na samotno mjesto, u osamu. No kad su odlazili, mnogi ih vidješe i prepoznaše te se pješice iz svih gradova strčaše onamo i pretekoše ih.

Kad iziđe, vidje silan svijet i sažali mu se jer bijahu kao ovce bez pastira pa ih stane poučavati u mnogočemu.

Riječ Gospodnja

Isus Krist - orijentacija za naš život

Nedavno sam se u jednom velikom gradu vozio taksijem. Tek što sam ušao i rekao kamo želim stići, vozač je uključio kompjutersku navigaciju. Pokazao se cilj i točna ruta do cilja. Vođen nevidljivom rukom, auto je stigao na cilj. Takva navigacija je dobar izum da putnici sigurno stignu na cilj. Naravno: na sam promet mora paziti vozač; također mora pravovremeno skrenuti na put koji mu je pokazan. Ali takav uređaj je zasigurno velika pomoć na putu.

Orijentacija za naš životni put

Za vrijeme vožnje razmišljam: ne bismo li i mi u životu trebali takvu kompjutersku navigaciju da se snađemo na cestama života i sretno stignemo na cilj, na pravi cilj? Svatko je od nas dobio takav sustav za orijentaciju od Boga za svoj životni put: savjest. Ona nam pokazuje kako u odgovornosti pred Bogom i ljudima trebamo djelovati. U biti je to »jeka glasa Božjega« (J. H. Newman).

Taj glas poziva nas na ljubav i da činimo dobro, a izostavimo zlo. Možemo se ravnati po tom „uređaju“ koji je Bog ugradio u nas, ali ga možemo i prečuti ili djelovati protiv njega. To je naša slobodna odluka. »U životu prema savjesti ili protiv savjesti odlučuje čovjek konačno o svojem spasenju ili svojoj propasti.«

U savjesti stojimo pred samim Bogom. Svatko od nas mora na svom životnom putu tražiti ono što je pred Bogom istinito i dobro. Da bismo to mogli što bolje, moramo svoju savjest oblikovati, informirati se i stalno je dalje razvijati. Trebamo rastuću spoznaju i uvid u vrijednost dobrote i istinitosti, moramo se onda ravnati po svojoj savjesti - a ne jednostavno prema tome što »svi rade« ili što je moda. Budne savjesti moramo biti otvoreni za nove spoznaje i spremnost da se ostavimo nevaljalih stajališta.

Zapovijedi Božje kao konkretizacija

Druga orijentacija koju imamo za život jesu Božje zapovijedi. Nalazimo ih u Svetom pismu, one potvrđuju i konkretiziraju vrijednosti našega ljudskoga

života pred Bogom. One su daljnje i važne orijentacije za uspio život u odgovornosti pred Bogom i ljudima. One ne žele skučiti naš život ili nas kao na špagi voditi kroz život bez našega pristanka i sudjelovanja. One su pomoć da budemo pravi ljudi i pravi kršćani u okviru u kojem se možemo razvijati u slobodi i odgovornosti.

Drugi ljudi kao likovi prema kojima se možemo orijentirati

Ina kraju trebamo također vođe na našem putu kroz život: to su roditelji i učitelji, odgojitelji i uzorni ljudi u svakidašnjem životu. I političari bi morali biti uzori za naš život. Na kraju oni djeluju i vladaju u naše ime. Stoga trebaju poštivati vlastitu savjest i biti dobri pastiri, ne krvopijе ili diktatori. I u Crkvi ima takvih pastira koji nam pokazuju pravi put: biskupi, svećenici, dušobrižnici. Oni naravno, nisu tu samo da nam put pokazuju, nego da i sami idu njime.

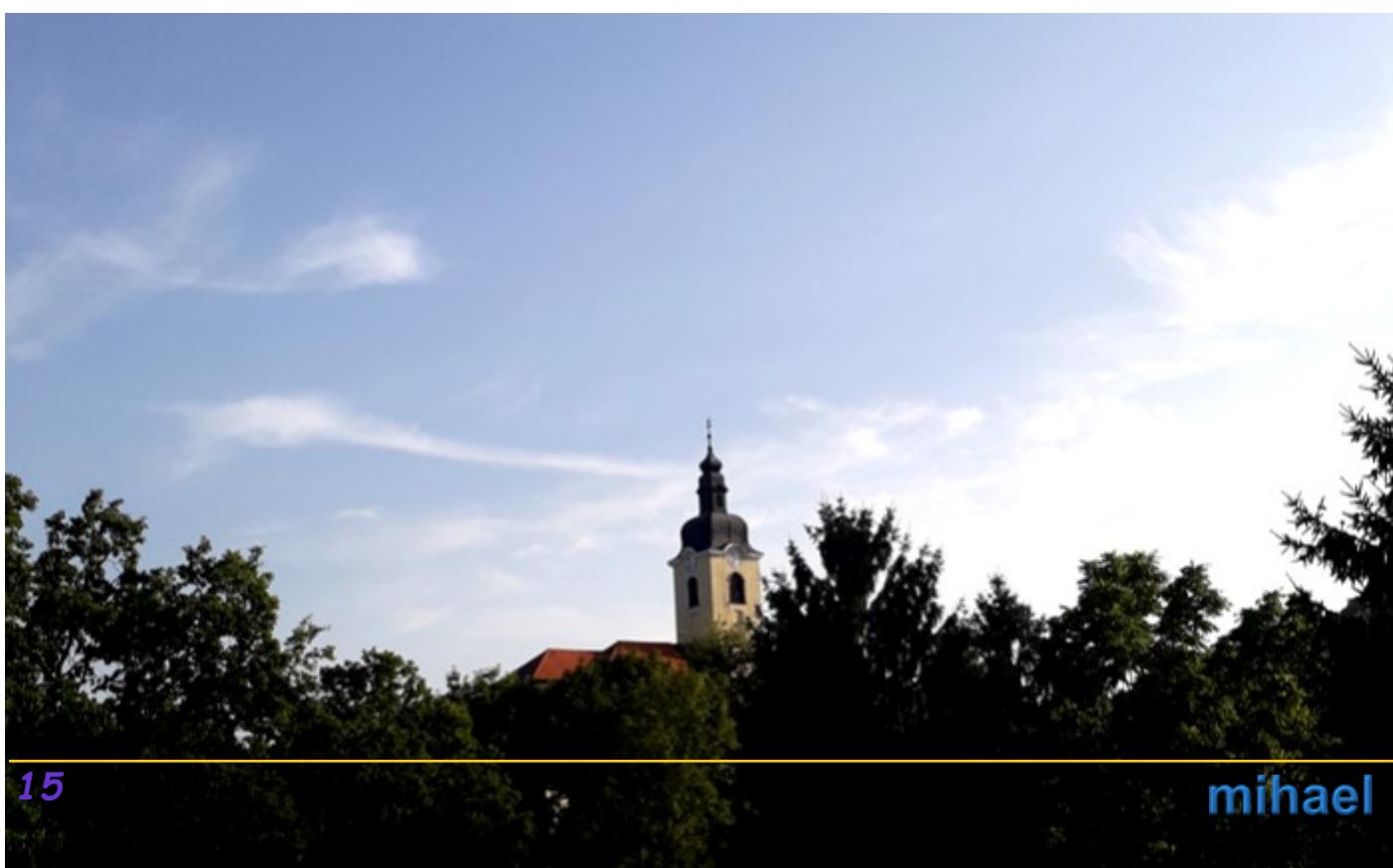
Isus - naš put

Najbolji primjer pastira dao je Isus. On nije samo pokazao put, nego je ispred nas išao njime - sve do predanja vlastitoga života. Bio je poslanik Božji, Sin samoga Boga. Stoga ga slušamo, stoga poštujemo njegove zapovijedi i uputstva. Zato živimo prema njegovu primjeru.

On je za nas »put i istina i život«. Tko slijedi Isusa, savršenoga čovjeka, i sam postaje savršeniji čovjek, dolazi na cilj svojega života, ima svjetlo za svoj put.

Čudite li se: eto, takve misli su mi došle tada u taksiju pa sam ih htio i vama prenijeti.

Služba riječi, 2018

Tražite ljepotu ovog ljeta

Tražite ljepotu ovog ljeta, jer ljepota je čovjeku izvor životne snage. Ona je nadahnuće za rad, svjetlost koja nas vodi kroz tamu ljudskog postojanja i omogućuje nam da dobrom nadvladamo sva zla. Jer nada u uskrsnuće ne može se izgubiti. Svi ljudi, žene i muškarci, to znaju - jer Krist je uskrsnuo! Kristovim uskrsnućem počinju obnova i ponovno rađanje one ljepote koju je čovjek izgubio grijehom. (Papa Ivan Pavao II, Meditacija o danostima)

Shvatio sam da skrivanje vodi u smrt, a čežnja u život. Nije nevažno primijetiti što su prvi ljudi najprije učinili nakon pada - sakrili su se. Adam i Eva izrađuju pregače od lišća, te, čuvši korak Jahve, Boga, koji je šetao vrtom, „sakriju se - čovjek i njegova žena - pred Jahvom, Bogom, među stabla u vrtu“ (Post 3, 8). Klecanje koljena reakcija je na strah. Strah i nesigurnost navode nas na opasivanje neprobojnim zidinama koje nas skrivaju i daju sigurno utočište. To je velik, ali istodobno i užasan uspjeh. Veliki uspjeh, jer doista ostajemo skriveni i sigurni; ali užasni uspjeh, jer ostajemo izolirani, nevidljivi i nepoznati. No, ako želimo

svjetlost, život i ljubav, moramo posjedovati toliko samozaboravnosti da nas ona čini ranjivima, a to je golemi rizik.

Što ljudi tjera na ovaj rizik? Što tjera pojedinca da izađe izvan svojih zidina? Osobnije, što tebe tjera na rizik? Kad razmišljam o ovom pitanju, iskustvo otkriva dosljedan odgovor - ljepota. Ljepota me prisiljava na rizik. I ne mislim na apstraktnu ideju ljepote ili isključivo na ljepotu u onom užem smislu koji podrazumijeva likovno djelo ili glazbu. Mislim na ljepotu koja ima lice, ime, boju, zvuk, oblik, pogled; na ljepotu koja hoda, ima miris, kadencu, ton, priču, duh. Ljepotu koja je vidljiva u živosti i životu svega stvorenoga; ljepotu koja nas poput masivnog planinskog lanca ostavlja bez teksta, koja poput spokojnog jezera umiruje naše nespokoјno srce, ljepotu koja nam poput pravog prijatelja pomaže da se odmorimo. Ljepotu koja ima osobnost toliko divlju, privlačnu i izvan naše kontrole da moramo izaći iz sebe samih da bismo je mogli susresti. Mi, Adamova djeca, možemo se skrivati iza svojih bedema, a da tek povremeno provirimo iz svojih utvrda kako bismo ulovili barem tračak te veličanstvene ljepote. Jednog dana naša će srca zavapiti "Ne mogu ovo više podnijeti!" Tada će nas ljepota izvući iz nas samih i gurnuti nas život.

Strah i nesigurnost nagone nas da ostanemo skriveni. Potrebna je duboka čežnja da nas natjera izvan naših zidova. Strah i ljepota nadglasavaju se da ih se čuje; dok nam strah urla, ljepota pjeva. Proces oslobođanja nikako nije crno-bijel, samo strah ili samo čežnja. Te dvije sile bore se za naša srca. Thomas Dubay kaže:

U svom remek-djelu Braća Karamazovi, Fjodor Dostojevski stavio je u usta jednog od svojih likova zapažanje da je „Ljepota bojno polje na kojem se Bog i Sotona međusobno bore za ljudska srca.“ Jeden je vrhovna Slava, a drugi je vrhunska ružnoća. Iako naše slobodna volja donosi odluku, upravo je ljepota ta koja daje privlačnost jedinoj pobjedi koja je vrhunac svih borbi.

Strah i ljepota istodobno odjekuju u srcu. Strah zapovijeda da se štitimo. Izaziva manjak hrabrosti i odlučnosti, govoreći nam da se povučemo dublje u osamu. U svom romanu *Istočno od raja*, John Steinbeck vješto opisuje učinke straha u liku Cathy Ames, naglašavajući kako joj strah upravlja srcem i baca je u očaj:

Kate je ustala iz kreveta i uzela tešku dozu bromida. Od tog trenutka strah je neprestance bivao u njoj... Nikada nije puno izlazila u grad, ali sada je razvila neodlučnost da uopće izadje... Sagradila kućicu i unutrašnjost dala je obojiti u sivo, govorila je, zbog toga što joj smeta svjetlost i postupno je i sama počela vjerovati da je tako... Vjerovala je da joj svjetlost zadaje bol u očima, a da je siva

prostorija špilja u kojoj se može sakriti, mračna jazbina u zemlji, mjesto na kojem je ničije oči nisu mogle zagledati. Jednom je, sjedeći na svom tapeciranom stolcu, razmišljala o tome da da sagraditi tajna vrata kako bi imala kuda pobjeći. A onda je osjećaj, a ne razum, odbacio tu zamisao jer tada ne bi bila zaštićena. Kad bi ona mogla izaći, to bi značilo da bi nešto drugo moglo i ući - ono nešto što je počelo puzati ispred kuće, plaziti noću sve bliže i bliže zidovima, uzdizati se onda kako bi virilo kroz prozore.

Strah sputava, ljepota oslobađa. Ljepota rasplamsava žudnju i poziva nas na velikodušan život. Tako način ljepote u nama budi svijest o našem siromaštву, nedostatcima, našoj samonedostatnosti. Ona nas potiče da preispitujemo prirodu svojeg postojanja. „Možeš živjeti, ali sada kad si me video u svom mom sjaju, što je život bez mene? Možeš li doista postojati bez mene?“ Ljepota nas poziva da svučemo svoje oklope i susretnemo se s „onim drugim“, ali nam ne obećava sigurnost. Ostaje nam teška, ali spasonosna činjenica: prihvatanje ljepote zahtijeva naše potpuno razotkrivanje. Često nas ljepota zove, ali mi je ignoriramo. I tako promatramo taj prijeteći, a čudesni svijet, zaštićeni, ali puni boli, sigurni, ali patimo. Vapimo, pozivajući ljepotu u svoje tvrdave, ali ona neće ući jer ne želi biti opasana zidovima ili kontrolirana. Ljepota izaziva našu udobnost kako bi oslobodila našu čovječnost.

No, postoje i trenutci milosti u kojima čežnja prevlada strah, a ljepota nas prisili na rizik. Tada nas milost vodi u nepoznato, "izvan naše kontrole" i izvan onoga što je iskonski ljudsko. U svojoj trilogiji *Gospodar prstenova*, JRR Tolkien razrađuje i detaljnije opisuje ovo ljudsko iskustvo. On opisuje tu suptilnu, ali odlučujuću, emotivnu promjenu kroz lik Froda Bagginsa sljedećim riječima:

"Iako nije ništa rekao Gandalfu, dok je govorio u srcu mu se upalila silna želja da pođe za Bilbom - da pođe za Bilbom, da ga možda čak i pronađe. Ta je želja bila toliko snažna da je nadvladala u njemu strah: gotovo da je bio spremam istog časa istrčati bez klobuka na cestu, kao što je Bilbo učinio ovakvog jednog jutra prije mnogo godina."

Stvarnost nas zove i moramo joj poći. A kad odgovorimo na njezin poziv, što ćemo naći? Druge! Vidjet ćemo druge ljudе kako nas gledaju širom otvorenih očiju; susrest ćemo druge koji su također ljudi. Oni ništa neće glumiti; oni neće varati; i oni će slijediti glas ljepote. Tako se otkriva veliki paradoks: *putovanjem izvan nas samih zaronit ćemo dublje u sebe, u svoju čovječnost. Ali to putovanje odvest će nas i u odnos s drugima.*

Kad budemo oslobođeni, ljudi koje susrećemo počet će donositi stvarne plodove u našim srcima jer su međuljudski odnosi dar. Omogućuju nam da upoznamo druge i da budemo upoznati, da vidimo i budemo viđeni, da volimo i da budemo voljeni. Ovi nepatvoreni odnosi vode nas u

iskustvo zajedništva. Kao što Ivan Pavao II navodi u *Meditaciji o danosti*:

„Čežnja ljudskog srca za iskonskom ljepotom kojom je Stvoritelj obdario čovjeka također je čežnja za zajedništvo u kojem se očituje iskreni dar sebe. Ova ljepota i ovo zajedništvo nisu dobra koja su nepovratno izgubljena - oni su dobra koja treba nadoknaditi, dohvati. U tom smislu, svaka je ljudska osoba dana svakoj drugoj.” Srž Presvetog Trojstva, tog savršenog intimnog zajedništva osoba, upravo je u tome što „nas istinski susreti s ljepotom doista oslobađaju da volimo druge i budemo s njima u zajedništvu.” Sveti Petar nam u svojoj Drugoj poslanici govori da smo i mi pozvani sudjelovati upravo u takvom duhovnom odnosu (2. Pt 1, 4). Osoba koja je oslobođena ljepotom sposobna je pozivati druge da dobiju ud u Božjjoj milosti. Ova otvorenost prema stvarnosti čini naše srce poslušnim Bogu, čija milost počinje preobražavati naše živote i prožima naše postojanje. Ljepota nas oslobađa i vodi do zajedništva, a to zajedništvo rađa život vječni.

Završit ću ovaj esej pričom iz vlastitog života koja mi je pomogla da uočim neophodnost i djelovanje ljepote u svom životu. Priča je to o milosti, pa je istovremeno suptilna i jednostavna, a opet postojana i neporeciva. Tijekom posjeta kući jednog vikenda, nagovorio sam svoju obitelj da gleda najnoviji film Terrencea Malicka, *Skriveni život*. Za one koji nisu gledali, film je dug i - prepostavljam - strašno dosadan ako ne uživate u art

filmovima egzistencijalnog tipa. Srećom otkrio sam da je *Skriveni život* zapravo zapanjujuće dobar film, kako u režiji, tako i u samoj naraciji. Bio sam uzbudjen, ali doduše pomalo nervozan kad se obitelj odlučila za nj odvojiti tri sata u petak navečer. Hvala Bogu, bili su oduševljeni i dirnuti. Svi su šutjeli kad je film završio. Nakon nekog vremena uslijedila je rasprava. Razgovarali smo prizorima, govorili o dojmovima znatiželjno se osvrćući na različita pitanja. Zahvatio nas je oblak čuda. Bilo je kasno i noć je izmicala i polako smo odlazili na počinak. Zahvaljivao Bogu za tu noć misleći kako je njegova milost već počela djelovati.

Kad sam se ujutro probudio našao sam poruku na kuhinjskom stolu: „*Vani smo kraj vatre. Uzmi kavu i dođi!*“ Uzeo sam šalicu kave, otišao u dvorište gdje sam zatekao

mamu i tatu na kako hladnom jutarnjem zraku uživaju u izlasku sunca i čavrljaju uz vatru. Nastavili su sinočnji razgovor. Bio sam oduševljen! Moja mlađa sestra brzo nam se pridružila, zatim brat, pa druga braća i sestre. Uskoro je cijela obitelj sjedila oko vatre i oduševljeno razgovarala. Mama je na kraju uzela tavu i na otvorenoj vatri pripremila doručak. Satima smo tamo, sjedili jeli, razgovarali, i grijući se uz vatru, očarani životom, uživali u zajedništvu.

Ljepota nas je mamila, a mi smo je slijedili. Ljepota je mami i tati dala ljudskost, a njihova istinska ljudskost stvorila je predivno zajedništvo.

Tražite ljepotu ovog ljeta. Ona će vas dovesti u ljepotu zajedništva i pokazati put prema vječnom životu.

Michael Metz, <https://www.wordonfire.org>

Što je vjera, a što ne

Protestantski teolog Paul Tillich jednom je komentirao da je "vjera" najnerazumijevanja riječ u religijskom rječniku. Sve sam uvjereniji da je u vezi s tim bio u pravu. Osnova za moje uvjerenje je postojano ponavljanje grubih karikatura onoga što ozbiljni vjernici podrazumijevaju pod vjerom na mojim internetskim forumima. Opravdano, moji agnostički, ateistički i sekularistički sugovornici kažu mi da je vjera lakovjernost, naivnost, praznovjerje, pristanak na iracionalne gluposti, prihvatanje tvrdnji za koje nema dokaza, itd., itd. I oni rado povlače oštru razliku između tako protumačene vjere i suvremene znanosti, za koju tvrde, da je obilježava zdrav skepticizam, empirijska provjera, pouzdana i ponovljiva metoda i sposobnost samoispravljanja. Kakva sreća, zaključuju oni, da se zapadni um napokon mogao izmigoljiti od ograničenja vjere i preseliti se u otvoren i dobro osvjetljen prostor znanstvenog razuma. A kako je žalosno da, poput duha iz drugog vremena i mjesta, vjera nastavlja, čak i početkom dvadesetog stoljeća, proganja ti suvremenim um i ometati njegov napredak.

Prije devet godina, 2012. godine, na inicijativu pape Benedikta XVI., Sveopća Crkva proslavila je *Godinu vjere*. Što ta očito izazovna riječ znači (i ne znači) za katolike?

Počet ću s analogijom. Ako osobu upoznajete, a relativno ste pažljiv tip, vaš će um biti potpuno uključen u proces upoznavanja. Pogledat ćete tu osobu, primijetiti kako se oblači, kako izgleda, kako se odnosi prema drugima, proguglati je i saznati gdje je išla u školu i gdje radi, pitati zajedničke prijatelje o njoj itd. Sve te informacije moglo bi se pokupiti i prije stvarnog susreta i upoznavanja. Kad je napokon upoznate, na susret nosite sve što ste o toj osobi saznali i nesumnjivo ćete pokušati izbliza provjeriti ono što ste već prije otkrili. Ali tada će se dogoditi nešto izvanredno, ono nad čime nemate stvarnu kontrolu, ono što će vam neizbjegno otkriti stvari za koje inače nikada ne biste znali da se niste susreli: počet ćete razgovarati. Pritom će vam samoinicijativno otkriti svoje misli, srce i osjećaje. Nešto od onoga što kaže bit će u skladu s onim što ste već saznali, ali velik dio toga, pogotovo ako se vaša veza produbi i razgovori postanu ozbiljni i intimni, bit će novo, prekrasno, iznad svega što ste možda sami mogli otkriti.

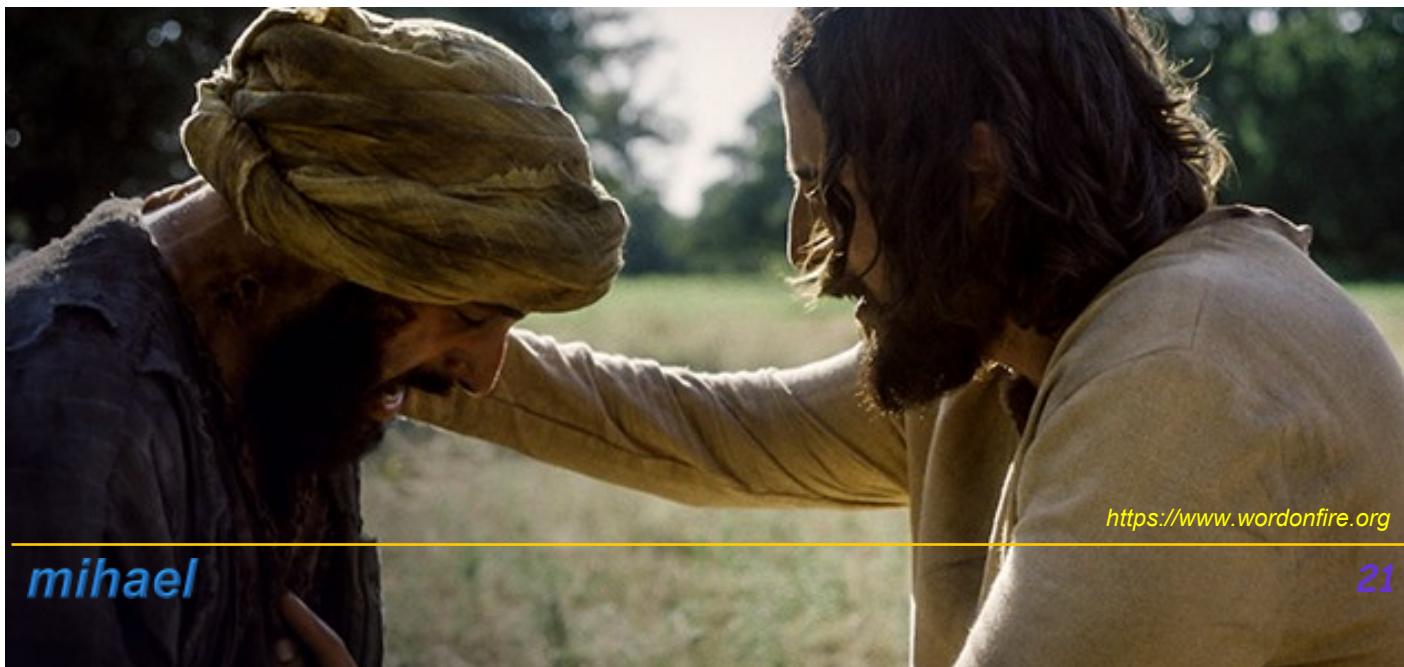
Dok slušate što vaš sugovornik govori suočit će se s izborom: *vjerovati mu li ne?* Nešto od onoga što kaže može se provjeriti onim što smo prethodno saznali, ali kad govori o svojim osjećajima, namjerama, težnjama, najdubljim strahovima, znate da ste ušli na područje izvan provjerljivoga. Tada se morate odlučiti: vjerovati mu li ne? To je tako, htjeli mi to ili ne, u svim našim razgovorima. Kad upoznajemo drugu osobu ne odustajemo od vlastitog razuma, ali moramo biti spremni ići dalje od svog razuma; moramo biti spremni vjerovati onome što govori, imati povjerenja, imati vjeru.

Mislim da je ovo vrlo dobra analogija vjere u teološkom smislu. Za katolike, a pozvao bih svoje prijatelje s Interneta da svrate pozornost na sljedeće, autentična vjera nikada ne uključuje žrtvovanje intelekta. Bog želi da razumom prihvativimo sve što možemo o njemu. Analizirajući poredak, ljepotu i zadivljujuća prirodna čuda, o Bogu možemo prikupiti golemu količinu "informacija": o njegovom postojanju, savršenstvu, o činjenici da ima razum i volju, o njegovom upravljanju svemirom itd. Ako sumnjate, pozvao bih vas da dobro pogledate prvi dio Tome Akvinskog *Summa theologiae*. Jedna od istina koju razum može otkriti je da je Bog

osoba, a središnja tvrdnja Biblije je da ta Osoba nije ostala posve skrivena, već je doista govorila. Kao što je slučaj s bilo kojim slušateljem osobe koja govori, slušatelj božanskog govora mora odabratи: *vjerujem li mu ili ne?* i odlučiti da s povjerenjem prihvativimo ono što je Bog govorio o sebi, kao i ono što crkva podrazumijeva pod „vjerom“. Ova odluka nije iracionalna, jer počiva na razumu i njime je uvjetovana, ali ide dalje od razuma, jer traži otvaranje jednog srca drugome. U nazočnosti drugog ljudskog bića možete tvrdoglavu ostati u stavu nepovjerenja, odlučivši prihvatiti kao legitimne samo one podatke koje možete prikupiti racionalnom analizom; ali pritom biste se zatvorili pred bogatstvom koje vam ta osoba može otkriti. Strogi racionalist, nepokolebljivi zagovornik znanstvene metode, znat će određene stvari o svijetu, ali nikada neće upoznati osobu.

Ista dinamika dobiva se u odnosu prema Bogu, vrhovnom Biću. Katolička crkva želi da se ljudi koriste razumom što energičnije, a to uvelike uključuje i znanstveni um. Ali ih usto poziva da na granicama svojih nastojanja, slušaju, imaju povjerenja i vjeruju.

Robert Barron, <https://www.wordonfire.org>

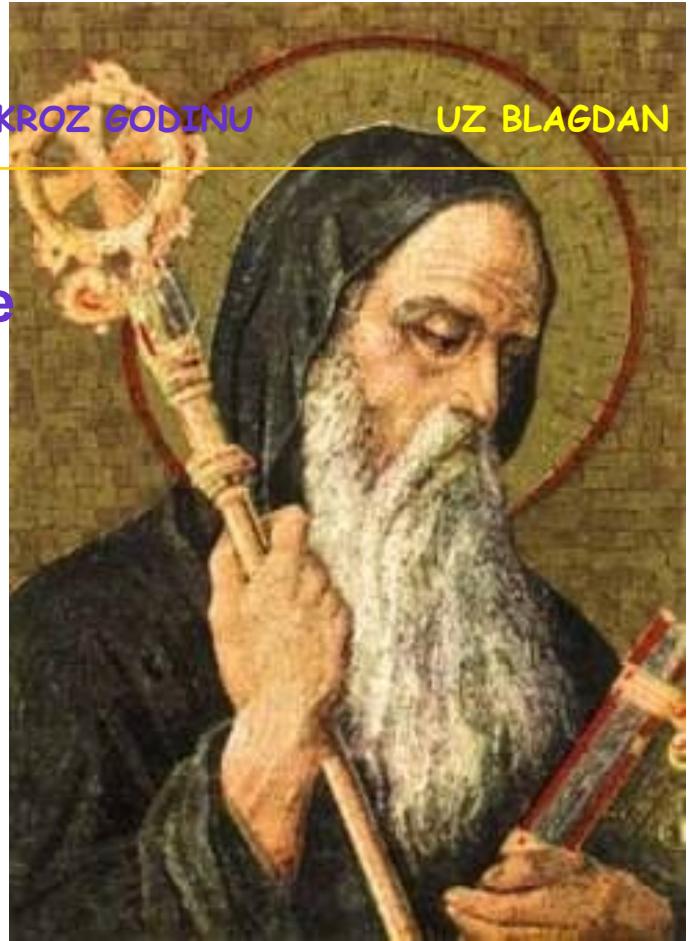
Sveti Benedikt iz Nursije

11. srpnja

Prilikom posvete obnovljenog samostana u Monte Cassinu 1964. papa Pavao VI. proglašio je sv. Benedikta glavnim nebeskim zaštitnikom cijele Europe. Taj naslov pobožno preuveličava Benediktovo mjesto ali je mnogo čemu istinit.

Sv. Benedikt nije osnovao samostan u Monte Cassinu da bi sačuvao učenje stoljeća, ali su samostani koji su kasnije slijedili njegovo Pravilo bili mjesta gdje su se čuvali starinsko učenje i rukopisi. Oko šest stoljeća kršćanska kultura srednjovjekovne Europe bila je gotovo istovjetna s redovničkim središtima pobožnosti i učenja. Sv. Benedikt nije bio osnivač kršćanskog monaštva jer je živio dva i pol do tri stoljeća nakon početaka monaštva u Egiptu, Palestini i Maloj Aziji. Kao mladić postao je monah i otada je učio kršćansku tradiciju povezujući se s monasima i čitajući monašku literaturu. Bio je zahvaćen monaškim pokretom ali je naposljetku usmjerio struju na nove i plodne staze. To je bjelodano u Pravilu koje je napisao za samostane i koje se koristilo te se još uvijek koristi u mnogim muškim i ženskim samostanima po cijelom svijetu.

Tradicija govori da je sv. Benedikt živio od 480. do 547., iako ne možemo biti sigurni da su te godine povjesno točne.

Njegov životopisac sv. Grgur Veliki, papa od 590. do 604., ne bilježi datum njegova rođenja ni smrti, iako govori o Pravilu koje je Benedikt napisao. Znanstvenici raspravljaju o datiranju Pravila iako izgleda slažu se da je napisano u drugoj trećini 6. stoljeća.

Sv. Grgur pisao je o sv. Benediktu u svojoj drugoj knjizi *Dijaloga*, ali njegov prikaz Benediktova života i čudesa ne može se smatrati biografijom u suvremenom smislu te riječi. Grgurova svrha u pisanju Benediktova životopisa bila je poučiti i nadahnuti, a ne tražiti pojedinosti njegova svakidašnjeg života. Grgur je nastojao pokazati da su sveci Božji, osobito sv. Benedikt, još uvijek prisutni u kršćanskoj Crkvi usprkos svem političkom i religijskom kaosu u kraljevstvu. U isto vrijeme bilo bi netočno tvrditi da Grgur nije predstavio činjenice o Benediktovu životu i djelima.

Prema Grgurovim Dijalozima Benedikt se rodio u Nursiji, selu visoko u planinama sjeveroistočno od Rima. Njegovi roditelji poslali su ga u Rim na klasične studije ali je on ustanovio da je život u vječnome gradu previše iskvaren za njegov ukus.

Stoga je pobjegao u mjesto jugoistočno od Rima nazvano Subiaco, gdje je živio kao pustinjak tri godine u pratnji monaha Romana.

Tada ga je otkrila skupina monaha koji su ga nagovorili da postane njihov duhovni vođa. Njegova uprava ubrzo je postala nepodnošljiva nemarnim monasima pa su se dogovarali da ga otruju. Grgur iznosi priču o njegovu spasu. Kada je blagoslovio vrč s otrovanim vinom, on se razbio na mnogo komada. Nakon toga je napustio nedisciplinirane monahe.

Benedikt je napustio lutajuće monahe i osnovao dvanaest samostana na području južno od Rima. Kasnije, možda 529., preselio se u Monte Cassino, oko 130 km jugoistočno od Rima. Tu je razorio poganski hram posvećen Apolonu i izgradio svoj prvi samostan. Tamo je napisao i Pravilo za Monte Cassino iako je predvidio da može biti primjenjivano i drugdje.

Trideset i osam kratkih poglavlja druge knjige Dijaloga sadrže opis Benediktova života i čudesa. Neka poglavlja govore o njegovoj sposobnosti da čita misli drugih ljudi; druga poglavlja prikazuju njegova čudotvorna djela, npr. kada je učinio da voda poteče iz stijene, poslao jednog učenika da hoda po vodi, učinio da ulje stalno teče iz pljoske. Zgode o čudima podsjećaju na doživljaje nekih proroka u Izraelu kao i na događaje iz Isusova života. Poruka je jasna: Benediktova svetost odražava svetost starih svetaca i proroka, a Bog nije napustio svoj narod. On svoj

narod nastavlja blagoslivljati svetim osobama.

Benedikt se smatra monaškim vođom, ne znanstvenikom. Ipak je čitao latinski prilično dobro, što mu je omogućilo pristup djelima Casiana i drugim monaškim spisima, kako pravilima tako i izrekama. Pravilo je jedini poznati primjer Benediktova pisanja, ali ono svjedoči o njegovu geniju da uobliči ono što je najbolje u monaškoj tradiciji i da to prenese na europski Zapad.

Grgur predstavlja Benedikta kao uzor sveca koji je nadvladao iskušenja da bi vodio život Bogu posvećen. Po uravnoteženom programu svakodnevnog življenja i molitve Benedikt je dosegao stupanj na kojem je doživio bljesak Božje slave. Grgur priča o viđenju koje je Benedikt doživio pred kraj svoga života: "*U noćnoj tmici iznenada je ugledao poplavu zviježđa odozgor koja je bila svjetlica od sunca i njome se raspršio svaki tračak tame. Prema njegovu vlastitu opisu, cijeli se svijet skupio pred njegovim očima u jednoj jedinoj zraci svjetla*" (pog. 34). Sv. Benedikt, monah par excellence, vodio je monaški život koji je dosegao gledanje Boga.

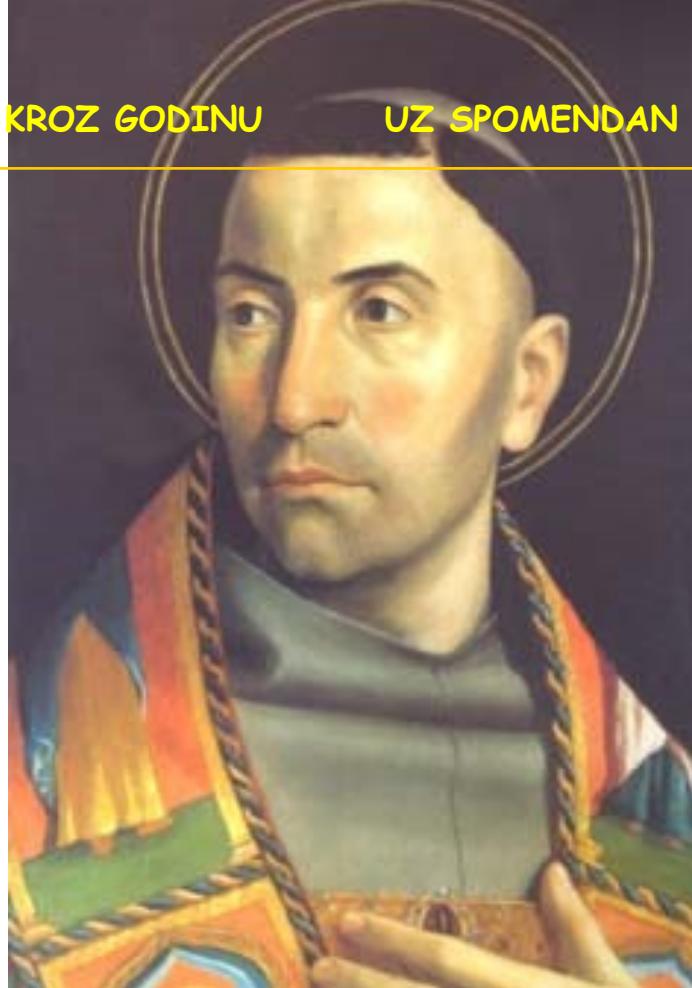
Sveti Bonaventura

**franjevac, biskup, kardinal i
Crkveni naučitelj**

15. srpnja

*P*ariz, Pariz, uništavaš Asiz - tim je apokaliptičnim rječnikom grmio revni brat Jacopone da Todi. Pariz je, naime, označavao kulturu, znanost i sve ono što je skromni brat iz Todija prezirao, jer je predstavljalo onaj svijet elite - neizbjježno profinjen, pa i prizemljen - u koji su se vraćali poneki Franjini sljedbenici, napuštajući svijet poniznih i siromašnih, kako bi - bilo kao učenici, ili pak kao predavači - odlazili na sveučilišta u: Oxfordu, Cambridgeu, Strasbourgu ... Hoće li sinovi Asiškoga Siromaška uspeti prijeći taj put, a da pritom ne padnu u napast umnosti i svjetovnosti? Za neumorna Jacoponea, koji će slutiti franjevački red razmravljen u komadiće, odgovor je zacijelo bio niječan. Ti su putovi, naime, bili predgrađe izopačenosti. No, sveti Bonaventura iz Bagnoregia nije dijelio njegovo mišljenje. Iako uronjen u ovaj svijet (prije nego je obukao franjevački habit, studirao je na filozofskom fakultetu Sveučilišta u Parizu), nije izgubio ništa od jednostavnosti, poniznosti, sklonosti k siromaštvu, ljubavi prema siromasima i duha molitve.

Primjer njegova iznimna i sveta života pomogao je u prihvatljive granice svrstatim živu raspravu, koja se dugo vremena odvijala između staroga vodstva reda, žečeći svoja obzorja svesti na ponizne i neuke, dok su novi naraštaji svoj život i apostolat željeli obogatiti naukom i

kulturom, kako bi uistinu služili svima: kako skromnima, tako i darovitima. Ukratko, bilo je moguće biti franjevac i čovjek od kulture, a da se pritom nimalo ne oduzima od duha redovničkoga života. Brat Bonaventura je tako uspio uvjeriti jednoga od najjednostavnijih i najneuglađenijih drugova svetoga Franje od samih početaka: brata Egidija, kako je odlučio živjeti u nadasve siromašnom i zabačenom samostanu u Monteripidu, nedaleko Perugie.

I tako je sveti Bonaventura - pripovijeda franjevačka predaja - pošao potražiti tog svog subrata, dok ga je ovaj smjesta dočekao zakučastim polemikama: "Učitelju, tebi je Bog dao veliku inteligenciju, no - kako ćemo se spasiti mi, neuki i ne toliko veleumni?"

"Ako Bog čovjeku podari jedino sposobnost ljubiti ga, to je posve dovoljno" - odgovorio je Bonaventura. No, brat Egidije je ustrajao: "Može li neznalica ljubiti Boga koliko i darovit čovjek?" "Starica ga može ljubiti više od profesora teologije" - glasio je dogovor svetoga Bonaventure.

Brat Egidije, sretan što je u Bonaventurinu nauku pronašao netaknut Franjin duh, stade vikati nevidljivoj, izmišljenoj starici: "Starice, sirotice, koja si jednostavna i neuka, ljubi Gospodina i moći će postati svetija od Bonaventure, profesora teologije."

Sveti Bonaventura je rođen u Bagnoregiu 1218. Nakon humanističkih studija u Parizu, 1243. godine pridružio se franjevcima, privučen - kako je sam napisao - neobičnom sličnošću razvoja prve Crkve i onog franjevačkoga reda: u oba su se slučaja u početku oslanjali na jednostavne ljudе - poljodjelce i ribare, kako bi tek potom prešli na učene i otmjene ljudе.

Sveti Bonaventura se vratio u Pariz, no - odjeven u franjevački habit, kako bi studirao teologiju. Učitelji su mu bili dvojica velikih ljudi toga vremena: Aleksandar iz Halesa i Jean de la Rochelle. Godine 1253. i sam je stupio na katedru teologije toga prestižnoga sveučilišta s druge strane Alpa. Poučavao je svega tri godine te je katedru morao napustiti nakon što je postavljen za generalnog ministra franjevačkoga reda. U tome je trenutku red prolazio snažnu krizu identiteta pa je od ministra zahtijevao sve raspoloživo vrijeme, snage i sposobnosti.

Kriza je bila vrlo ozbiljna, uzrokovana povećanjem reda: Franjinim sinovima sasvim sigurno nije nedostajalo želje ljubiti Boga i služiti Mu u bližnjima pa je valjalo usmjeriti toliku dobru volju i nastojanja; drugim riječima - redu podariti organizacijski obrazac koji će svima omogućiti izraziti se i djelovati, znajući u svakome trenutku kako su na pravomu putu: onome koji je zacrtao sveti Franjo. Pravila stoga nisu smjela ograničavati, već naprotiv omogućavati slobodu. Sveti Bonaventura - čovjek vičan nauku, a ujedno i izvanredna primjera života i mudrosti, uspio je u pokušaju nadvladavanja te krize reda, sastavljući

nove Konstitucije, koje su 1260. usvojene na Generalnom kapitulu u mjestu Narbonne. Oslobođen poglavarskih dužnosti, vratio se u Pariz, gdje je obnovio doticaj sa sveučilišnim svijetom u nadasve osjetljivom trenutku za studije i za kulturu: pojavila se struja mišljenja koja je - dajući povlašteno mjesto proučavanju znanosti i ovozemaljskih stvarnosti, riskirala zaustaviti se na njima, ne primjećujući pritom kako je najsvojstvenija odlika stvorenoga upravo ta što je ono slika i prilika svojega Stvoritelja. Da bi naglasio pogibli, što ih je prepoznao u toj struci mišljenja, sveti Bonaventura je napisao neka od svojih najznačajnijih djela, od kojih je najpoznatije: *Itinerarium mentis in Deum*, sastavljeno za vrijeme boravka u Verni, brdu u okolini Arezza, gdje je sveti Franjo primio stigme. U njemu ovaj svetac tvrdi kako glavni čovjekov cilj mora biti povratak Bogu, putem upoznavanja filozofije, koja je potrebna, ali ne i dostatna kako bi otkrila konačnu svrhu i čovjekovu sreću. Punina znanja dolazi isključivo od vjere, mističnoga razmatranja i ljubavi: uspona k vječnoj istini koja je Bog, bezgranična ljubav i samo milosrđe. No, Bonaventura je ujedno bio i najdarovitiji te najvjerođostojniji biograf Asiškoga Siromaška. Upravo je na stranicama njegove knjige, prepunim ljubavi i divljenja, Giotto pronašao nadahnuće kako bi bojama i kistom - zajedno s mnoštvom učenika - ispričao Franjin život na zidovima gornje bazilike u Asizu.

Imenovan kardinalom i biskupom Albana, Bonaventura je preminuo za vrijeme trajanja drugog lionskoga sabora, u čijoj je pripravi sudjelovao po nalogu pape Grgura X. Bilo je to 15. srpnja 1274. godine.

Ime je latinskoga porijekla i znači: dobra sreća.

Zaštitnik je: teologa, dostavljača, nosača i tkalaca.

Piero Lazzarin, *Sveci kroz crkvenu godinu*, Veritas, Zagreb, 2010.

NAŠI POKOJNI

IVICA REPUŠIĆ,

PU osječko - baranjska, Osijek, 11. srpnja 1991.

DRAGUTIN ZDORC,

PU zagrebačka, 11. srpnja 1993.

MARIO BOŽIĆ,

PU požeško - slavonska, Pakrac, 11. srpnja 1994.

DRAŽEN KNAPIĆ,

PU virovitičko - podravska, Virovitica, 12. srpnja 1991.

HRVOJE ČOVO,

PU splitsko - dalmatinska, Velebit, 12. srpnja 1993.

VLADIMIR PAROPATIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Glina, 13. srpnja 1991.

ZVONKO MIKOLČEVIĆ,

PU brodsko - posavska, Kraljevčani, 14. srpnja 1991.

BRANKO ČORAK,

PU koprivničko - križevačka, Lipik, 15.srpnja 1991.

MILAN MAMIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Lišane Ostrovačke, 17. srpnja 1991.

JOSIP ŽULJ,

PU zadarska, Lišane Ostrovičke, 17. srpnja 1991.

ĐURO LOVREKOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Dragotinci, 17. srpnja 1991.

MARIO DEVETAK,

PU bjelovarsko - bilogorska, Bjelovar, 18. srpnja 1993.

MARINKO BRKIĆ,

PU zadarska, Debeljak, 18. srpnja 1993.

KREŠIMIR PLEŠIĆ,

PU požeško - slavonska, Zagreb, 18. srpnja 1994.

ŽELJKO CINDRIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, , 19. srpnja 1991.

IVICA FILKOVIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Sirač, 19. srpnja 1991.

SLAVKO CETINJANIN,

PU ličko - senjska, Brlog, Otočac, 19. srpnja 1991.

IVAN ŽALAC,

PU zagrebačka, Kozibrod, 19. srpnja 1991.

ĆIRIL SLOVENEC,

PU karlovačka, umro, 19. srpnja 1995.

MIROSLAV POLAK,

PU bjelovarsko - bilogorska, Daruvar, 20. srpnja 1991.

IVAN RONČEVIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Daruvar, 20. srpnja 1991.

ROBERT ŽILI,

PU bjelovarsko - bilogorska, Daruvar, 20. srpnja 1991.

BERNARD BENČEK,

PU varaždinska, Divoselo, Gospić, 21. srpnja 1993.

MIHAILO LAZOR,

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 22. srpnja 1991.

MARIUS KOPRIĆ,

PU zagrebačka, Novi Čakovci, 22. srpnja 1991.

PETAR MATIĆ,

PU zagrebačka, 22. srpnja 1991.

ĐORDANA KOPITAR,

PU istarska, 23. srpnja 1995.

ŠEFIK PEZEROVIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 24. srpnja 1991.

DAVORIN AUGUSTINOVIĆ,

PU zagrebačka, , 24 .srpnja 1992.

POČIVALI U MIRU

Mali vjeronačni leksikon

Križni put

Križni put, latinski: *via crucis; via dolorosa: bolni put*, u Katoličkoj crkvi, pobožnost na spomen Isusove muke. Obavlja se tako što se 14 označenih, naslikanih ili sagrađenih postaja obilazi jedna za drugom (od mjesta osude do mjesta razapinjanja na križ, odnosno polaganja Isusova mrtvog tijela u grob) uz meditaciju i molitve. Pobožnost ima korijene u IV. i V. st., kad su hodočasnici u Jeruzalemu častili mjesta Isusove muke. U današnjem je obliku križni put nastao u XII. st., u doba križarskih ratova, kad je više vjernika hodočastilo u Jeruzalem. Za one koji to nisu mogli, franjevci su u XIV. st. podizali »križne putove« po Italiji, Španjolskoj i Francuskoj. Pobožnost se vrlo brzo proširila po cijelom svijetu. Broj postaja križnog puta bio je kroz povijest različit, od sedam do 30-ak, a ustalio se na 14 postaja u XVIII. st. Na postajama se postavljaju slike, reljefi ili kamene skulpture koje prikazuju sadržaj pojedine postaje. Križni put postavlja se u crkvama i u prirodi (Kalvarija). U novije doba poznat je križni put što ga predvodi papa na Veliki petak u Koloseju (Rim). Pape su za obavljanje pobožnosti križnog puta davali posebne oproste.

Krjepost

Krjepost, latinski *virtus*, grčki *ἀρετή*, u etičko-religijskim učenjima, trajna raspoloživost za dobro i ispravno djelovanje; oprjeka joj je mana.

U grčkoj filozofiji krjepost je središnja etička kategorija. Aristotel razlikuje spekulativne ili intelektualne krjeposti (umnost, pronicavost) od etičkih ili praktičnih krjeposti (pravednost, velikodušnost, hrabrost, prijateljstvo). U stoicizmu krjepost je trajno djelovanje u skladu s ljudskom naravi ili razumom, pri čemu se razlikuju četiri glavne (stožerne) krjeposti (razboritost, pravednost, umjerenost, jakost).

U Starom zavjetu krjepost ne postoji kao poseban opći naziv, premda se ondje govori o brojnim pojedinačnim krjepostima (vjera, nada, pouzdanje, poniznost, pravednost, razboritost, nježnost, prijateljstvo, velikodušnost). U Novom zavjetu o krjeposti se govori kao o božanskoj moći, ne opisuje se kao ljudska moralnost, već kao kršćanski život za koji Bog daje snagu.

U kršćanskoj moralnoj teologiji razlikuju se naravne krjeposti od nadnaravnih.

Naravne krjeposti stečene su vlastitim zalaganjem i vježbom, a nadnaravne su darovane Božjom milošću (ulivene krjeposti).

Glavne su naravne krjeposti četiri stožerne krjeposti: *razboritost, pravednost, umjerenost, jakost*, a glavne nadnaravne tri bogoslovne krjeposti *vjera, nada, ljubav*.